

Din ref.

Vår ref.

Dato

18.09.2017

Oppsummering fra arbeidsmøte om Noark 1.9.2017

Arbeidsmøtet ble avholdt i henhold til agendaen som var sendt ut på forhånd. Agenda og presentasjoner som ble benyttet er vedlagt dette dokumentet.

Punktene under er et forsøk på å oppsummere hovedutfordringene som ble drøftet i arbeidsmøtet.

- **Uklarhet om hva Noark skal løse**

Det fremstår som uklart hva Noark egentlig skal løse. Øivind Kruse redegjorde for at standarden først og fremst skal håndtere journalføring. Noark 5 kan i tillegg benyttes for å håndtere alle andre typer transaksjoner. Dette forutsetter at den enkelte arkivskaper i forkant gjør sine egne arkivfaglige vurderinger. IKA Kongsberg forklarte at det ikke er slik det forstås blant deres eierkommuner. Snarere er det en utbredt oppfatning at Noark-standard skal brukes til alt som skal arkiveres og at dersom en har et Noark-arkiv er arkivplikten ivaretatt.

- **Godkjenningsordningen gir falsk trygghet**

Godkjenningsordningen oppfattes som et kvalitetsstempel og det er uklart hva systemet egentlig er godkjent for. Godkjenningene kan forstås som at løsningene er godkjent som elektronisk arkiv og at dette derfor er tilstrekkelig for å dekke virksomhetens arkivbehov. Dette er ikke tilfelle. Det kom frem at det er utydelig for omverden hva Arkivverket legger til grunn for sine godkjenninger.

- **Manglende kompetanse og rutiner hos arkivskapere**

Arkivskapere har ikke nok kompetanse for å vurdere hvordan egne arkivbehov skal ivaretas. De oppfatter at én Noark-løsning ivaretar alle deres arkivbehov, mens i realiteten er det mye arkivmateriale som ikke ligger i løsningen. Mye blir liggende i fagsystemene og kommer aldri til Noark-løsningen. Ofte blir dette først synlig på uttrekkstidspunktet og da kan det være for sent. Denne misoppfatningen fører også til at arkivinstisusjonene blir nektet tilgang til fagsystemene, med begrunnelse i at det de skal ha ligger i Noark-løsningen/kjernen. Arkivskaperne har ikke rutiner for tilstrekkelig å sikre arkivmateriale som ligger i fagsystemene.

- **Uklarheter om IT-standard eller konseptuell standard**

Noark 5 er en konseptuell standard, men Bergen kommune og Trondheim kommune forklarte at Noark oppfattes som en teknisk standard og at den i praksis brukes som en kravspesifikasjon. Samtidig mangler den en rekke av forutsetningene som kreves av en teknisk standard, blant annet en referanseimplementasjon og et transparent forvaltningsregime. Dette fører til at standarden ofte også blir benyttet direkte som kravspesifikasjon, slik det også var med Noark-4.

- **Utfordringer med kommunikasjon fra Arkivverket**
Arkivverkets kommunikasjon rundt Noark oppfattes som uklar. Dette fører blant annet til misoppfatninger om hva Noark er, når det skal brukes, når det kan brukes og når det ikke bør brukes. I tillegg er Arkivverkets aktivitetsnivå knyttet til kommunikasjon av Noark i hovedsak begrenset til utdanningsinstitusjoner og Norsk arkivråds kurs.
- **Overfokusering på Noark-systemer**
Kompetanse og kunnskap om Noark er i vesentlig grad knyttet til løsninger som brukes og finnes i markedet. Disse løsningene brukes for en mindre del av arkivmaterialet. Det er derfor problematisk når dette i for stor grad danner grunnlaget for diskusjoner om bevaring av arkiv. Delvis fordi disse systemene ikke alltid er relevante og delvis fordi Noark-standarden i seg selv heller ikke alltid bør benyttes.
- **Manglende veiledning**
Generelt etterlyses det mer veiledning fra Arkivverket, blant annet om hva Noark er og hva det ikke er, men også om andre tema som har betydning for sikring av arkivmateriale.
- **Arkivtap ved integrasjon mellom fagsystem og arkivkjerne og ved datauttrekk**
Alle de fire kommunale arkivinstitusjonene som var tilstede sliter med å få integrasjonen mellom fagsystem og arkivkjerne til å fungere. Selv når datautvekslingen er fullautomatisert, mellom produkter fra samme leverandør, og avbildningene (mappingene) er riktige forsvinner det data før endelig arkivversjon kommer til arkivinstitusjonen. Det er uklart nøyaktig hva dette skyldes, men sluttresultatet er tap av arkiv og at datauttrekk fra Noark 5 ikke vil være tilstrekkelig. Det er for øvrig også egne utfordringer med produksjon av datauttrekk fra Noark-systemer.
- **Tjenestegrensesnittet er ikke ferdigstilt**
Tjenestegrensesnittet for Noark 5 er fortsatt i beta. Dette oppleves som en vesentlig hindring for kommuner og fylkeskommuner.

Punktene er basert på møtedeltakernes erfaringer og innspill, men vi oppfatter at dette er generelle problemstillinger som andre også vil kjenne seg igjen i.

Dette notatet sendes til Arkivverkets ledelse som et innspill til videre arbeid med Noark-standarden.

Deltakere i arbeidsmøtet:

Bergen kommune – Morten Eek

IKA Kongsberg – Petter Høiaas

IKA Kongsberg – Torleif Lind

KS – Anne Mette Dørum

Trondheim kommune – Alf Einar Sørensen

Oslo kommune - Petter Svendsen

Arkivverket – Øivind Kruse

Arkivverket – Arne-Kristian Groven

Arkivverket – Joachim Fugleberg

Arkivverket – Hans Fredrik Berg

Arkivverket – Kjetil Reithaug

Arkivverket – Kristin Jacobsen

Arkivverket – Øivind Langeland